

GYURISS ISTVÁN

**EU Koszovói Különleges Törvényszéke és Ügyészsége, Biztonsági és Védelmi Egység, Hollandia
(EU Kosovo Specialist Chambers & Specialist Prosecutor's Office – EU KSC) 2015–, 2024**

A misszióba való kitelepítésem 2022. január 24-én történt meg. Ottrok Norbert r. főtörzsszázlós volt a kontingens parancsnoka egészen 2022. május 14-ig, szerződése lejártáig. A beosztást a Magyarországra történő visszatérésekor vettem át. A külszolgálatba történő vezénylésem 2025. január 24-én hatályát veszítette.

A szervezet alapító mandátuma ideiglenes jellegű, amely különös felhatalmazást és joghatóságot biztosít a koszovói jog hatálya alá tartozó emberiség elleni bűncselekmények, háborús bűnök és egyéb bűncselekmények tekintetében, amelyeket Koszovóban 1998. január 1. és 2000. december 31. között követtek el Koszovó vagy a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság állampolgárai ellen.

2010-ben Dick Marty svájci politikus készített egy Európa tanácsi jelentést, amelyben az szerepelt, hogy a Koszovói Felszabadító Hadsereg (KLA/UCK) háborús bűnöket követett el. E jelentés nyomán az Európai Unió Koszovói Jogállamisági Missziója (EULEX Koszovó) különleges nyomozócsoportjának ügyésze megállapította, hogy elegendő bizonyíték áll rendelkezésre háborús bűnök, emberiség elleni bűncselekmények, valamint a koszovói jog elleni egyes bűncselekmények üldözéséhez.

A Koszovói Hatóságok és az Európai Unió megállapodtak a súlyos vádak kezelésének módjáról. Ennek következtében a koszovói közgyűlés 2015. augusztus 3-án elfogadta a koszovói alkotmány 162. cikkét, valamint a szakosított kamarákról és a szakosított ügyészségről szóló törvényt. A

KSC&SPO személyzete nemzetközi bírákból, ügyészekből és tisztviselők-ből áll. A bíróság az ügyészség kérésére Koszovón kívül működik, biztosítva a tanúk, bírák és ügyészek védelmét.

A magyar kontingens jelenleg egy főből áll (Czibulya Gábor bv. százados), azonban a kontingens létszáma 2025 elején további két magyar rendőrrel fog bővülni. Ezen felül három magyar volt rendőr szerződésesként teljesít szolgálatot az SSU-nál. A misszió során szerzett tapasztalatok alapján ez a munkakör kevésbé hasonlít a klasszikus missziókra, sokkal inkább egy magas biztonsági szintű munkahelyi környezethez.

A szolgálati feladataink közé tartozik az objektum teljes körű védelme, különösen fontos (VIP) személyek biztosítása, biztonsági incidensek kivizsgálása, tanúvédelmi intézkedések végrehajtása, valamint fogva tartott személyek kezelése és szállítása. Emellett a legmodernebb biztonsági technológiák alkalmazását is megtanultuk, beleértve az épületvédelmi informatikai rendszereket, a megfigyelőrendszerek kezelését, valamint a csomagátvizsgáló berendezések üzemeltetését.

A Koszovói Különleges Kamarák (KSC) jelenleg több büntetőügyet is tárgyal. Az alábbiakban összefoglalom a folyamatban lévő és nemrégiben lezárt ügyeket.

1. Hashim Thaçi és társai ügye (KSC-BC-2020-06): Hashim Thaçi volt koszovói elnök, valamint Kadri Veseli, Rexhep Selimi és Jakup Krasniqi ellen 2020 novemberében emeltek vádat gyilkosság, kínzás és üldöztetés miatt az 1998–1999-es koszovói háború idején elkövetett cselekményekkel összefüggésben. A per 2023 áprilisában kezdődött, és jelenleg is folyamatban van.
2. Salih Mustafa ügye (KSC-BC-2020-05): Salih Mustafa, a Koszovói Felszabadítási Hadsereg egykori parancsnoka, 2022 decemberében

- 26 év börtönbüntetést kapott önkényes fogva tartás, kínzás és gyilkosság vádjával. 2023 decemberében a fellebbviteli bíróság megerősítette az ítéletet, de a büntetést 22 évre csökkentette.
3. Pjetër Shala ügye (KSC-BC-2020-04): Pjetër Shala ellen 2021 márciusában emeltek vádat háborús bűnök, köztük önkényes fogva tartás, kínzás és gyilkosság miatt. A per jelenleg is folyamatban van.
 4. Hysni Gucati és Nasim Haradinaj ügye (KSC-BC-2020-07): A Koszovói Veteránok Szövetségének két vezetőjét, Hysni Gucatit és Nasim Haradinajt 2022 májusában ítélték el az igazságszolgáltatás akadályozása és a tanúk megfélemlítése miatt. Mindkettőjüket 4 év 3 hónap börtönbüntetésre ítélték, amelyből jelentős részt már letöltöttek, és feltételesen szabadlábra helyezték őket.
 5. Sabit Januzi és társai ügye (KSC-BC-2023-10): 2023 októberében letartóztatták Sabit Januzit és Ismet Bahtijarit az igazságszolgáltatás akadályozásának vádjával. Később, 2023 decemberében Haxhi Shalát is letartóztatták hasonló vádakkal, és az ügyeket egyesítették. 2024 decemberében mindhárman bűnösnek vallották magukat, és 2025 februárjában ítéletet hirdettek: Shala 3 év, míg Januzi és Bahtijari 2-2 év börtönbüntetést kaptak.
 6. Isni Kilaj és társai ügye (KSC-BC-2023-12): 2024 decemberében vádat emeltek Isni Kilaj és mások ellen tanúk befolyásolása miatt. Az ügy jelenleg az előzetes szakaszban van.

Ezek az ügyek jól mutatják a KSC elkötelezettségét az igazságszolgáltatás előmozdítása és a háborús bűnök felelőseinek elszámoltatása iránt.

A hollandiai misszió során kiemelt jelentőséggel bírt a nemzetközi biztonsági helyzet alakulása. 2023. december 12-én az NCTV a nemzeti terrorfenyegetettségi szintet 3-ról 4-re emelte, amely azt jelenti, hogy valós esély van egy terrortámadás bekövetkezésére. Az utolsó felülvizsgálat 2024 júniusában történt, a döntés alapján a 4-es szint nem változott. Ennek egyik fő oka a dzsihadizmusból eredő kockázatok növekedése, különösen

az ISIS és al-Kaida propagandájának hatására, valamint a Közel-Keleten zajló eseményekre adott reakcióként.

Hollandia gazdasági és társadalmi helyzete sajátos kihívásokkal jár. Az ország fejlett infrastruktúrája és innovatív technológiai megoldásai kiemelkedőek, azonban a lakhatási nehézségek és az élelmiszerárak növekedése jelentős problémát okoz. Az egészségügyi rendszer teljesen biztosítási alapon működik, amely jelentős kihívásokat rejt a külföldi munkavállalók számára.

A holland gasztronómia nem számít kiemelkedőnek Európában. A tradicionális ételek között szerepel a bitterballen (húsgombóc), a stamppot (krumplipürével kevert zöldségek) és a haring (nyers hering hagymával és savanyú uborkával). Az étkezési kultúrában nagy szerepet játszanak a gyorsfagyasztott és előre csomagolt ételek, azonban a nemzetközi konyhák – például az indonéz, török és kínai – széles választéka elérhető az országban.

A holland időjárás megszokást igényel, gyakoriak az esőzések és az erős szelek. A folyamatos esőzések kihívást jelentenek az alacsonyan fekvő területeken. A nyári időszak rövid és kiszámíthatatlan, azonban a tiszta, napos időjárás rendkívül kellemes és látványos természeti környezetet biztosít.

A misszió továbbra is nagy kihívásokat tartogat, és annak mandátuma az utolsó tárgyalások befejezésével és a szervezet fokozatos felszámolásával ér majd véget. Ennek pontos időpontja jelenleg nem ismert, azonban a szervezet minden új kihívást rugalmasan kezelve igyekszik teljesíteni feladatát.

30-31. számú kép

A Koszovói Különleges Törvényszék épülete, valamint baloldalon Gyuriss István r. százados, jobb oldalon Czibulya Gábor bv. százados